

رام - ۲۲ اردیبهشت

شروین وکیلی

رام (روزشمار ایرانی معنادار) کوششی است برای بازسازی تقویم روزشماری معنادار برای ایرانیان، به شکلی که مناسبتها و سالگردهای منسوب به روزها عینیتی علمی داشته باشد و زمان روزمره و معنازدهای امروزی که روزهایمان را پوچ و پوک ساخته را به توالی ای معنادار از سالگردِ رخدادهای معنادار تبدیل کند.

سه گوشزد در درباره‌ی طرح رام:

(۱) تمام تاریخ‌هایی که شناسه‌ی میلادی (م.) یا پیشامیلادی (پ.م) ندارند به هجری خورشیدی محاسبه شده‌اند.
(۲) محتوای روزشمار رام نهایی نیست و تا پایان سال ۱۳۹۶ تکمیل می‌شود. هنگام نقل آن به طرح ارجاع دهید و این نکته را در نظر داشته باشید.

(۳) اگر مناسبتی سراغ دارید که نادیده مانده، آن را همراه با نشانی مرجعش در تلگرام برایم بفرستید که در این طرح گنجانده شود:

@SherwinVakili (<https://t.me/SherwinVakili>) / tel.0912-6363764

بیست و دوم اردیبهشت

رخدادهای بیست و دوم اردیبهشت بیشتر به سازماندهی نهادها و امور دانشگاهی و علمی مربوط می‌شوند. در تاریخ معاصر ایران به سال ۱۲۵۲ هیأتی که برای چاپ تمبر از طرف ناصرالدین شاه به اروپا رفته بودند به اتریش رسیدند و کار خود را برای انتقال این فناوری به ایران آغاز کردند. حدود چهل سال بعد (۱۲۹۰) هیأت دیگری که از مورگان شوستر و چهار همراهش تشکیل یافته بود برای ساماندهی امور اقتصادی ایران به تهران آمدند و در پارک اتابک اقامت گزیدند.

۱۸۹۰

مورگان شوستر

میرزا یوسف خان مستشارالدوله

در ۱۲۵۹ روزنامه‌ی مقاله‌ای از میرزایوسف خان مستشارالدوله منتشر کرد که در آن برای نخستین بار به طور رسمی از تغییر خط پارسی سخن به میان رفته بود. مقاله‌ای که با نیت نیک و ناآگاهی درباره‌ی سیاست استعماری انگلیس و روس همراه بود. چرا که تغییر خط ترفندی بود برای منسوخ کردن خط دیرینه‌ی ایران زمین و ایرانی‌زدایی از سرزمینهای استعمار شده، که درباره‌ی قفقاز و سغد و خوارزم به دست روسها و در ترکیه به دست پان‌ترکها و در شمال هند و پاکستان به دست انگلیسی‌ها اجرا شد و مردم این قلمروها را از اندوخته‌ی فرهنگی و تاریخی‌شان محروم ساخت.

از میان رخدادهای سالهای بعد می‌توان از تاسیس جمعیت زنان آزادیخواه به سال ۱۳۱۴ یاد کرد که صدیقه دولت آبادی یکی از بنیانگذاران بانفوذ آن بود. در سالهای اخیر هم برنامه‌ی پان‌ترکها برای نفرت‌پراکنی بر اساس یک کاریکاتور در سال ۱۳۸۵ را داریم که خوشبختانه با ناکامی و بی‌توجهی توده‌ی مردم روبرو شد.

در سطح جهانی بیست و دوم اردیبهشت با چند رخداد سیاسی گره خورده است. در سال ۲۸۶ خورشیدی ژوون آخرین امپراتور دودمان تانگ -آی- را از قدرت برکنار کرد و این سلسله‌ی باشکوه پس از سیصد سال منقرض شد. نهصد سال بعد در ۱۱۷۶ ناپلئون ونیز را فتح کرد و حدود صد و پنجاه سال بعد (۱۳۲۸) برلین پایتخت آلمان به دو قسمت شرقی و غربی تقسیم شد و تجزیه‌ی این کشور رسمیت یافت.

چنان که گفتیم این روز با نهاد دانشگاه هم پیوندی برقرار می‌کند. در ۷۴۳ خورشیدی قدیمی‌ترین دانشگاه لهستان در کراکو تاسیس شد و در ۹۳۰ قدیمی‌ترین دانشگاه قاره‌ی آمریکا -سان مارکوس- در لیمای پرو بنیان نهاده شد. در ۱۳۲۰ کنراد زوسه (Konrad Zuse) نخستین رایانه‌ی کاملاً خودکار قابل برنامه‌ریزی را در برلین ساخت و آن را Z3 نامید.

کنراد زوسه

بارون مون‌هاوزن

ایرج میرزا

در میان زادگان نامدار این روز چند شیمیدان اثرگذار حضور دارند. یکی شان یوستوس فون لیبیگ است که در ۱۱۸۲ به دنیا آمد و دیگری دوروتی کرافوت هاجکین کاشف ساختمان ویتامین B 12 است که در ۱۲۸۹ متولد شد. زادگان دیگر این روز عبارتند از فلورانس نایتینگل (۱۱۹۹) و جیدو کریشنامورتی (۱۲۷۴). درگذشتگان این روز هم عبارتند از ایرج میرزا شاعر شوخ‌طبع ایرانی (۱۳۰۴) و اریک اریکسون روانشناس نامدار (۱۳۷۳).